

Альона Кашинська
Національний університет «Острозька Академія»,
Острог, Україна

ВПЛИВ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ КАНАЛІВ НА ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ УКРАЇНЦІВ У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОГО КОНФЛІКТУ

У цій статті визначені основні групи впливу серед українських телеканалів, які через пріоритетність новин намагаються впливати на громадську думку українців щодо конфлікту на Сході України. Також проведено кластерний аналіз пріоритетності новин.

Ключові слова: пріоритетність новин, конфлікт на Сході, українське телебачення

В этой статье определены основные группы влияния среди украинских телеканалов, которые по приоритетности новостей пытаются влиять на общественное мнение украинцев о конфликте на Востоке Украины. Также проведен кластерный анализ приоритетности новостей.

Ключевые слова: приоритетность новостей, конфликт на Востоке, украинское телевидение

In this article, the definition of the main groups of influence among Ukrainian TV channels, which prioritized the news trying to influence public opinion Ukrainians about the conflict in the East of Ukraine. Also conducted a cluster analysis of priority news.

Keywords: prioritize news, the conflict in the East Ukrainian TV

Ситуація у медіа просторі України під час українсько-російського конфлікту порушує питання щодо визначенні поведінки телевізійних каналів у процесі висвітлення інформації про конфлікт на Донбасі. Виникають актуальні питання, зокрема як українські телеканали висвітлюють інформацію про конфлікт і чи впливають вони таким чином на громадську думку українців.

Для аналізу поведінки український телеканалів у контексті українсько-російського конфлікту ми використали кластерний аналіз. За алгоритмом проведення кластерного аналізу ми спочатку виділи ознаки, за якими можуть бути подібні між собою телевізійні канали, у нашому випадку це дні випуску телевізійних новин протягом 8 місяців [4]. Кожний день для кожного із досліджуваних каналів

містив дані щодо пріоритетності новин про українсько-російський конфлікт. За допомогою програми SPSS Statistic ми провели кластерний аналіз та отримали такі результати (див табл.1). Телеканал «Інтер» та ТРК «України» потрапляють в один кластер через подібність пріоритетності новин про українсько-російський конфлікт. Канал «1+1» виділяється в окремий кластер, що свідчить про його відмінність за пріоритетністю новин від інших 9 каналів. Телеканал «СТБ» також потрапляє в окремий кластер, що вказує на його відмінності від інших каналів. Такі телеканали як «Новий канал», ICTV, «5 Канал», «Перший національний» та НТН потрапляють до одного кластеру. Таким чином, ми можемо виділити 5 груп каналів із специфічною пріоритетністю новин про українсько-російський конфлікт. На представленій дендрограмі ми можемо спостерігати що на першому етапі об'єднання каналів за подібними ознаками поєднуються телеканал «Перший національний» та НТН (див.рис. 1).

Таблиця 1

Приналежність до кластерів

Спостереження	5 кластерів
1:Інтер	1
2:1+1	2
3:СТБ	3
4:Новий канал	4
5:ТРК «Україна»	1
6:ICTV	4
7:2+2	5
8:5канал	4
9:Перший національний	4
10:НТН	4

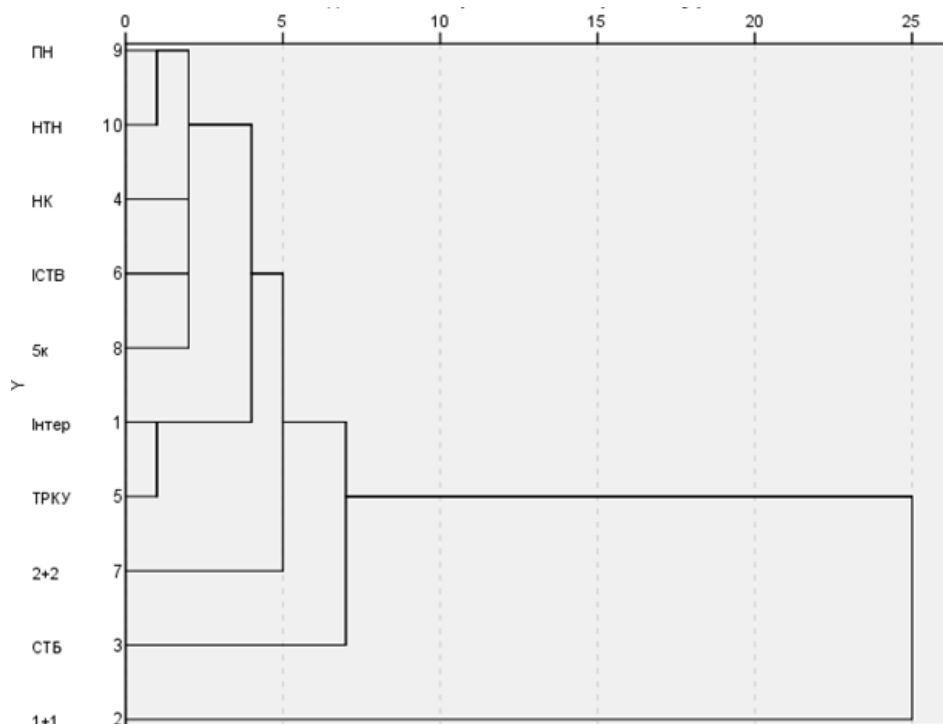

Рис. 1 Дендрограма міжгрупових зв'язків

На другому етапі до них приєднується «Новий канал», «ICTV» та «5 Канал». На третьому етапі в один кластер об'єднуються «Інтер» та ТРК «Україна». На четвертому етапі в окремий кластер виділяється телеканал «СТБ», п'ятий етап виділення в один кластер телеканалу «1+1».

Отримані результати кластерного аналізу свідчать про існування п'яти груп каналів, які використовують теорію пріоритетності новин. Проте кожний із каналів використовує їх по-різному для впливу на громадську думку українців. Тому ми можемо стверджувати про існування п'ятих груп впливу телевізійних медіа. Перша група впливу це телеканали ТРК «Україна» та «Інтер», які намагаються надавати пріоритетності новин про українсько-російський конфлікт у той момент, коли українські війська знаходять на оборонних позиціях, а бойовики здійснюють наступ та обстріли. Коли ж українські війська здійснюють наступ пріоритетність новин швидко знижувалася про, що ми говорили у першому підрозділі другого розділу. Друга група каналів – це «ICTV», «Новий канал», «5 канал», «НТН», «Перший національний», які демонструють постійний пошук позиції щодо

висвітлення новин про українсько-російський конфлікт. Така поведінка пояснюється неготовністю каналів висвітлювати події на Сході України. Наступна група впливу – це канал «1+1», який демонструє особливий підхід у висвітленні подій на Сході України, оскільки у кінці 2014 року канал намагався відвернути увагу від жорстокості конфлікту, а навпаки зосередити увагу на стабілізації стану громадян України та не поширювання паніки. Четверта група каналів – це канал СТБ, політика якого схожа до політики «1+1», але є суттєва різниця. Телеканал «СТБ» намагається не приховувати жодного факту про те, що насправді відбувається у зоні АТО. П'ята група телеканалів – це канал «2+2», який подібно до телеканалу «Інтеру» намагається приховувати наступ українських військ, але у деяких випадках навпаки заспокоювати суспільство як телеканал «1+1», що пояснює приналежність телеканалу до медіа холдингу «1+1 медіа».

Об'єднання телевізійних каналів у виокремлені кластери також може пояснюватися визначенням тих хто володіє цими каналами або хто має на них вплив. Якщо розглянути власників телеканалів, то телеканалом «Інтер» володіє олігарх Фірташ Д., що деякою мірою пояснює проросійську позицію каналу щодо пріоритетності новин про українсько-російський конфлікт, коли на перший план виходять сюжети, де розповідається про наступи бойовиків [1]. Телеканал «Інтер» входить до медіа холдингу «InterMediaGroupLimited» до якого також входять такий досліджуваний нами телеканал як «НТН» [2]. Акції телеканалу ТРК «Україна» належать «Системакапітал менеджмент», яким володіє олігарх Ахметов Р., що в свою чергу також пояснює, приховану проросійську позицію каналу щодо висвітлення новин про українсько-російський конфлікт. «Новий Канал», «ICTV», «СТБ» входять до групи StarLightMedia, яка належить Пінчуку В., також відомому олігархові, який займає мирну позицію щодо вирішення конфлікту на Донбасі, а тому цей факт може пояснювати висвітлення новин на зазначених телеканалах під кутом необхідності мирного врегулювання конфлікту та поступки бойовикам. Телеканали «1+1» та «2+2» належать олігархові Коломойському І., який витримує

позицію захисту українських інтересів на Донбасі, що прослідковується у новинах вище значених телеканалів [2]. Телеканал «Перший Національний» є державним телеканалом, тому його позиція пояснюється змінною позицією держави, проте українсько-російський конфлікт канал протягом восьми досліджуваних місяців висвітлював під кутом українських інтересів, і новини про події на Донбасі завжди займали перші місця. Телевізійний канал «5 канал» належать Президентові України Порошенку П., тому поведінка телеканалу щодо висвітлення подій на Сході України схилилася до вектору мирного вирішення конфлікту, що є відображенням інтересів президента [3].

Отже, групування телевізійних телеканалів за пріоритетністю сюжету про українсько-російський конфлікт демонструє нам те, що існують певні групи телеканалів, які ведуть подібну інформаційну політику у контексті висвітлення подій на Донбасі. Проте, виявляється, що на процес висвітлення новин також впливають власники телеканалів і пріоритетність новин про українсько-російський конфлікт може залежити суто від їх позиції, яку вони займають щодо питання військового вирішення кризи на Донбасі чи мирну, підтримку цього явища чи негативне ставлення. Таким чином, олігархи намагаються нав'язувати суспільству свою думку за допомогою телевізійних каналів.

Література

1. Сумні реалії українського телебачення [Електронний ресурс]/ Телебачення в Україні. – Режим доступу: <http://televidenie.net.ua/2011/07/tv-ua/>. – Назва з екрану.
2. Медіапростір України: спроби аналізу [Електронний ресурс] / Обозреватель. – Режим доступу: <http://obozrevatel.com/politics/83765-media-prostir-ukraini-sproba-analizu.htm>. – Назва з екрану.
3. Порошенко продасть свій бізнес, але не «5 канал» [Електронний ресурс]/ Українська правда. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2014/05/26/7026717/?attempt=1>. – Назва з екрану.
4. Кластерний аналіз [Електронний ресурс]/ Теорія економічного аналізу. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/11800912/ekonomika/klasterний_analiz. – Назва з екрану.